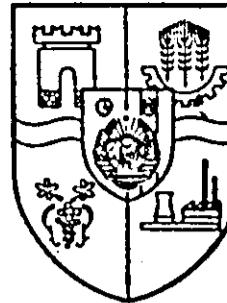

Vacăra rosie

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ARAD AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN și AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

Arad, anul XXXVI

Nr. 10 370

4 pagini 30 bani

Simbătă

29 septembrie 1979

Zile hotărîtoare pentru roadele acestei toamne, pentru recolta viitoare

Patima de aur a pământului

De la răsărit la apus, din spate miazăzi spre miazănoapte, unde ne duce drumul, porumb, înalt și des ca peria, izbușete din pămînt, cu o patimă de gigantism. Patima de aur a pămîntului.

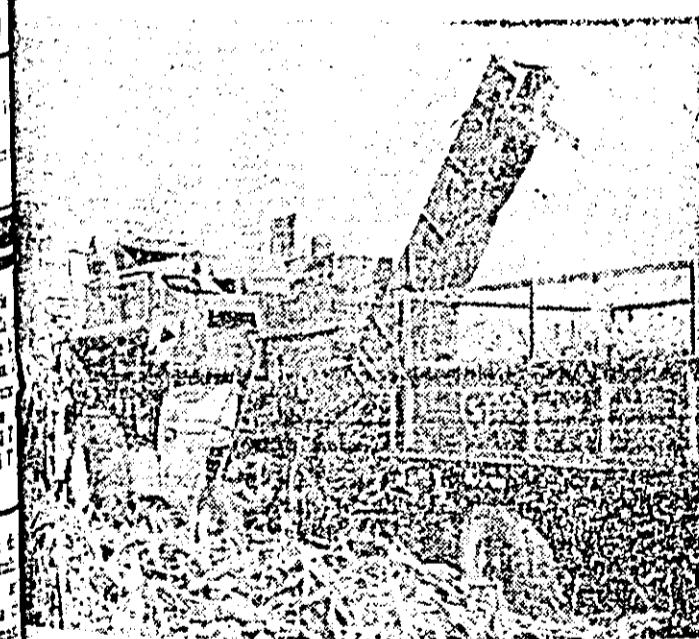
Suspiciu pe noi insine, de a căut într-un soi de entuziasm jurnal, am apelat la ochiul lui și al operatorului de fotografie. Nu ne-am înșelat! Inginerul Ioan Bal, președintele cooperativei agricole de producție „Ogorul” din Pecica, un om înalt de 1,92 metri apăr în clișeul făcut în fața unui lan, mic ca de statură. Am fotografiat combinație, „încrătaș” în marea vegetație; doar cosìul elevatorului se vede deasupra lanului, ca un periscop de submarin. Nu ne-am înșelat! Am urmat pe cîliva stiuiești 900-1000 boabe rotunde, grele, morii și galbenii sunători.

În lîngăea bătrînă a unui săs, abia aici, am reușit să stăm său sărt de ceas de vorbă cu inginerul Iosif Bal, să-l îscodim de pe recolta acestei toamne.

- Tovărașe președinte, știm din cunoscute date că vă situații pe primul loc în cadrul consiliului agroindustrial cu o producție pre-eminată de 7500 kg boabe la hectare, depășind planul cu circa 2500 kilograme. În ce constă secretul acestei generoase producții?

FLOREA LUCACI

(Cont. în pag. a II-a)

Isamna bogată la C.A.P. Ogorul din Pecica. Combinatul de recoltă din plin porumb.

Din livadă, la beneficiar

Aceste zile în livada fermecă din Buteni a I.A.S. Ineu, sătmăreni muncitori și elevi de la liceul industrial din Scibis sau la culeșul merelor. Dupa cum spunea tovarășul Ing. Pavel Jim, seful fermei, recolta e bună, se culeg 40 tone și se estimează că planul de 934 tone va fi realizat. În prezent se recoltează medie și de 40 kg pe hectare. Recolta este valoșificată la 100% și se vând la CL.F. Ineu, și cu multă de mare succes. Arad, în rîndul celorlalte orașe și satul sătmăreni se remarcă într-o opere, muncitorii Nicolae Pătraș Spătaru, economis-

Contraste

Cooperativele agricole din Șicău și Grăniceri sunt vecine, și îndrăgite în plină activitate în campania agricolă de toamnă. La unele lucrări ele se află la nivel asemănător, dar la altele nu. Să le luăm pe rînd. La recolțatul porumbului, pînă la începutul săptămînilor s-au realizat cîte 50 hectare, sfîrșita de zăhăr s-a adunat cam în aceeași proporție. 80 la sută. În ce privește recolțatul legumelor, aci lucrurile se descompun. În timp ce la Șicău s-au strîns 1128 tone, făță de un plan de 850 tone, la Grăniceri s-au adunat doar 804 tone făță de 1030 tone plan. Se schimbă însă situația cînd e vorba de asigurarea cantităților de flin. Cel din Grăniceri mai au nevoie doar de 45 tone flin ca să asigure necesarul, iar cel din Șicău, aproape 800 tone.

Cît privește semănătura, la orz ambele cooperative au terminat cele cîte 200 ha plantate, dar la grâu cel din Grăniceri au luat-o înaintea celor din Șicău cu 100 hectare.

P. BOTĂȘIU,
coresp.

O mînă de ajutor

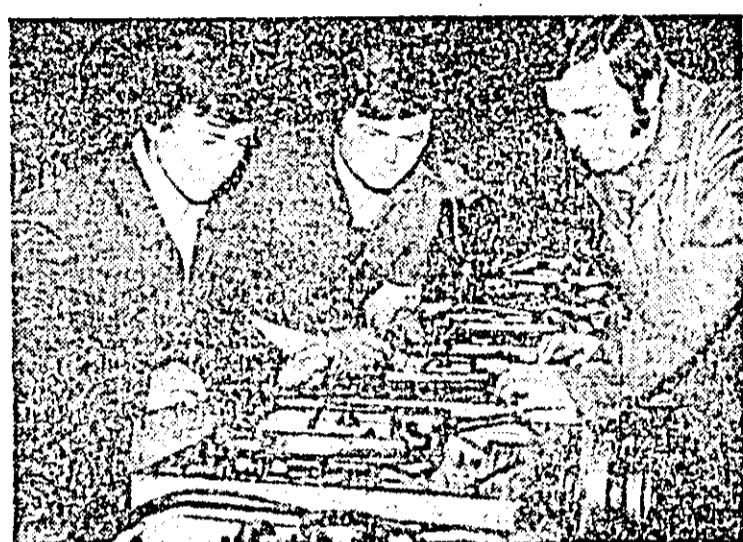
Alături de alte colective de muncă din întreprinderi și instituții arădene și personalul muncitor din unitățile de alimentație publică a fost prezent pe ogoare dînd o mînă de ajutor la strîngerea mai grabnică a roadelelor toamnei. Asilei, împărtîșit de trei zile, în lanurile cooperativei agricole din Mindrușoc cîteva sute de lucrători, așa că în timpul lor liber au muncit cu spor, recolțând porumbul de pe 52 hectare și au depășit și încărcat în mîloacele de transport peste 100 de tone de porumb.

IOAN COMAN,
coresp.

Sprijin prețios la recoltat

Lanurile de porumb sau plantații de viță-de-vie sunt asaltate în aceste zile în unitățile agricole din raza consiliului agroindustrial Șiria de numeroși locuitori, elevi care îi ajută pe mecanizatori și cooperatorii la recolțat. La Șiria, de pildă, peste 600 elevi au culces 22 tone struguri și au depășit 50 tone porumb. Cu sprijinul lor au lucrat și la ferma a IX-a a I.A.S. Barașca și la cooperativa agricolă din Măderat.

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONGRESULUI AL XII-LEA AL P.C.R.

Cu planul pe 9 luni îndeplinit

I.A.M.M.B.A.

Aceasta îl crează posibilitatea obținerii unei producții globale suplimentare în valoare de 7,7 milioane lei, iar la indicatorul producție marfă, o depășire de 7,4 milioane lei.

Avansul creat va permite realizarea, în unități fizice, a unei producții suplimentare de peste 10 000 perechi încălăzîminte pentru copii și temel.

Întreprinderea de bunuri metalice

Oamenii muncii de la întreprinderea de bunuri metalice, săi hotărîși să întîmpine Congresul al XII-lea al partidului cu rezultate bune. Aceasta se reflectă în faptul că harnicul colectiv de aci, a raportat îndeplinirea planului producției industriale pe primele nouă luni, cu cinci zile mai devreme. Se preconizează că pînă la sfîrșitul lunii la producția globală să se obțină o producție suplimentară în valoare de 3 150 000 lei, la producția marfă — 2 650 000 lei. Reducerea cheltuielilor de producție și în special a celor materiale va duce la o depășire a indicatorului producției nete cu 1 650 000 lei. În unități fizice aceste depășiri înseamnă un plus de 20 000 ochelari și rame, 7 tone de articole maso plastice și peste 10 000 umbrele de fierite și puri.

Liberitatea“

În dorința de a cîști prin noile de muncă apropiatele lucrări ale Congresului al XII-lea al partidului, colectivul de oameni ai muncii de la întreprinderea de încălăzîminte și calapodă „Liberitatea“ și-a onorat sarcinile de plan pe primele 9 luni cu cinci zile mai devreme.

Santierele orașului

Asemenea tuturor localităților sării și orașul Pîncota se află într-un proces continuu de modernizare și înnoire. Pe acestă temă, am purtat o discuție cu tovarășul Teodor Lamoș, primarul localității.

— În cartierul fabricii de mobilă s-a montat o macara cum n-a mai fost pînă orașul nostru. La ce va lucra?

— La un mare bloc de locuințe. De lapt, primul tronson al blocului cu patru etaje și 16 apartamente, este ridicat în roșu pînd la etajul III și are termen de piedere 31 decembrie a.c. Partea a doua, la care va lucra nouă macara, va cuprinde alte 14 apartamente, iar la partea spații comerciale. Termenul de date în folosință este anul viitor.

— Dar pe strada Tudor Vladimirescu ce se construiește?

— Aici se va ridică un bloc

de locuințe format din 6 apartamente destinate specialiștilor.

— Localnicii privesc cu interes lucrările la o fundație de lîngă magazinul universal.

— Da, aici va fi ridicat complexul prestări-servicii al cooperativelor meșteșugărești „Pîncota“

— Cum decurge lucrările de modernizare a rețelei stradale?

— În acasă vară am pregătit pentru asfaltare străzile Traian, Eroilor, o parte din Gădănești, V. Viădica, Podgoriel și Climpici. Pe prima, se va trece la asfaltat încă în aceas-

de toamnă. În prezent se asfaltă ultima porțiune a străzii Mărăști. Am început, de asemenea, lucrările pe strada Decebal, această fiind prină suplimentar în planul pe acest an.

Daed Impul se va permite vom începe lucrările și pe strada Crișan. As dorî să subliniez că

această ocazie și oportul însemnat pe care îl aduc cetățenilor de pe străzile mai sus amintite,

prin munca patriotică prestată la astăzi, săpalul de sănături, împrăștiatul pictiei și balasturii.

Prin astfel de lăpt de munca, pîncotanii săi hotărîși să cîștească cu frumoase realizări Congresul al XII-lea al partidului.

Discuție consemnată de Prof. VIORICA TOMODAN, subredactoarea Pîncota

La închiderea ediției — pe glob

La Praga a avut loc ședința a 50-a a Consiliului Băncii Internaționale de Cooperare Economică (BICE). La lucrări au luat parte delegații băncilor membre în consiliu băncii: Bulgaria, Cehoslovacia, Cuba, RD Germania, RP Mongolie, Polonia, România, Ungaria, URSS și Vietnam.

Sedința, desfășurată într-o atmosferă de prietenie trăiescă și deplină înțelegere reciprocă, a analizat stadiul îndeplinirii planului de credite al băncii, precum și o serie de alte probleme ce prevede activitatea curentă a BICE.

• Pentru prima oară în istoria sa, Roma are un primar comunist, Luigi Petroselli, ales joi seara de către Consiliul municipal al capitalei italiane.

Pro și contra despre tinerul de lingă tine

Parcurgem, înainte de adunarea generală, darea de seamă a organizației de bază mecanică C de la L.M.A.L.A. Un conștiut destul de sărac, cilevă probleme expediate în grabă, cilevă nume de comunisți care au muncit mai bine, cilevă oameni care au avut abateri de la disciplină. În rest nimic apropiat, nimic ce să constituie un punct de pornire spre dezbatere temeinice. Mă și întrebam: ce voi putea scrie oare despre o semeină adunare? Să nu m-am mirat deloc că discuțiile s-au popularizat asupra unei probleme tratată altă de sumar, în data de seamă, dar deosebit de importantă pentru întregul colectiv, o problemă de mare responsabilitate pentru comuniști, anume: educarea tineretului, formarea schimbului de milice.

In această chestiune s-au confruntat două mentalități, două feluri de a privi lucrurile. Prima — de a arăta doar cu degetul spre tineri, de a le observa lipsurile, fără a te implica în viața lor; a doua — de a te simți responsabil față de tot ce se întâmplă în jurul tău. De a înțelege că formarea tinerilor muncitori e o înaltă îndatorire comună.

În schimbul nostru — spunea Tomo Erdely, avem probleme cu disciplina. Mulți tineri sunt obrazni, neserioși. Mă ușă la unii, din cei care lucrează chiar lingă mașina mea: chilangli, gălăgioși, ură, strigă. Nu și tu ce măsură sau luat, dar acești tineri confundă munca celorlalți. Sunt slab pregătiți profesional. Am dedus astă din discuția avută cu maistrul. El cunoște doar cilevă lăze de lucru. Nu au grăjă de bunurile întreprinderii, sparg geamurile, distrug robinele din vestiare, zăvoaie de la usă...

Așteptăm să arate ceva despre ce a facut el pentru a ajuta pe

tineri să înțeleagă disciplina muncii, să-și îmbogățească cunoștințele profesionale, dar ce poate să spună dacă el îl privește doar pe cel de lingă el, dacă trebuie să-i spună maistrul că tinerii nu au destule cunoștințe profesionale?

Cu totul altfel au pus probleme alii comuniști.

— Să nu ne mulțumim a constata că unii tineri au lipsuri; să nu vorbim pe seama lor doar atunci cind fac o boacănă, ei să ne apropiem de el, să discutăm

În pregătirea Congresului al XII-lea al P.C.R. — adunări de dări de seamă și alegeri în organizațiile de partid

deschis, părintește, să-i ajutăm să se integreze în familia noastră înmuncitoarească — spunea strungă Gheorghe Cameniu.

— Si să simt în primul rând noi un exemplu de cum să urmat pentru tinerii muncitori — arăta subînșinerul Laurențiu Popa. Ce exemplu le oferă însă unii, chiar membri de partid, care consumă alcool în timpul lucrurii? Iată-ți pe tovarășul Savu Miciuță, alii de față, care a fost sancționat pe linie administrativă pentru băutură. L-am chemat și în față întrou lui organizației de bază. L-am criticat, dar se pare că nu l-a ajutat prea mult. Ce să învețe tinerii de la el? Sau de la tovarășul Petru Gală, care lasă mașinile să meargă în gol? Eu zic că avem tineri bariți, dar nu am reușit cu toții să ne ocupăm de el. Bioroul organizației de partid s-a ocupat slab de organizația de tineret, iar activitatea educativă a acestela a fost ca inexistentă.

— Pe mulți dintre acești tineri l-am avut aici ca elevi — spunea înginerul Vasile Bouaru și, pot spune că au cunoștințe profesionale și și-au să muncescă. Să ne privim însă mai adânc pe noi să ne autoanalizăm muncitorește.

Sunt oameni cu multă experiență în seccă, meseriaș bună, dar nu împărtășesc tinerilor din cunoștințele lor, dimpotrivă, parcă se feresc de el, ca nu cumva să le fure meseria. Știți că avem unele mașini noi, de înaltă tehnicitate, la care a trebuit să punem tineri care au absolvit doar un curs de calificare de șase luni, înlăturându-i muncitorii n-au vrut să se desprindă de manetele mașinilor la care lucrează de 20–25 de ani. Așa că, tinerii care lucrează la mașini speciale de rectificat, nu se poate spune că nu cunosc meseria. El sunt însă tineri, cu multă energie și această energie

trebuie să canalizăm noi pe un săgăs bun. Să-i ajutăm pe tineri să învețe în continuare, să-i atrăge în acțiuni culturale și sportive, să organizăm excursii instructive — îată ce trebuie să facem noi pentru tineri.

Maistrul Vasile Luca și alii comuniști au arătat că din cel 140 de muncitori din schimbul C, 38 la suță sunt comuniști. Dacă fiecare dintre acești să-și occupe de 1–2 tineri, toți aceștia ar fi sub influență directă a membrilor de partid, să-și putea forma astfel ca muncitorii destoinici. De aceea, biroul organizației de bază ar trebui să trască comuniștilor sarcini concrete privind educarea, formarea tinerilor muncitori, să controleze sistematic îndeplinirea acestor importante misiuni.

Așa s-a dezbatut în adunarea generală de alegeri această problemă de mare răspundere și dacă toți comuniștili au înțelește ce au de făcut și vor acționa ca etate, atunci se poate spune că adunarea a constituit un moment important în viața organizației, a comuniștilor, a întregului colectiv.

I. BORŞAN

Patima de aur a pământului

(Urmare din pag. 1)

nel Deliman, cel care „știe să recolteze mult peste norma zilnică”. Combina înaintea unor incredibil de incet, dând elevilor porumbul curge ca o cascădă aurie. „Îmi vine să împing și eu cu miinile de combină” — se arată incindat înginerul Iosif Bal.

Aici, la „Ogorul” această pro-

ducție nu e un joc ol întâmplării — dovedă cele sapte distincții obținute la nivel de țară și de județ ca și titlul de Erou al Muncii Socialiste acordat unității. Ca atare, înainte de a pleca am înțint să-i spun tovarășului Iosif Bal că a vînat un factor care a concorat la această producție — homicidă și pricoperea oamenilor de șici.

Temperatura maximă: 19 la 24 grade. Ceață locală dimineață.

Pentru 29 septembrie — 1 octombrie: Vreme în răcire ușoară, cu cerul mai mult senin.

La munte: Vreme în răcire cu cerul variabil. Vor cădea precipitații slabe sub formă de ploaie și izolat la altitudini de peste 1500 m, lipovită și ninsoare.

LOTO

Tragerea din 28 septembrie:
I. 49 21 46 61 86 38 53 48 55
II. 2 9 76 35 16 22 50 17 29

mica publicitate

VIND apartament 2 camere, de pendințe, imediat ocupabil, Str. Lacul, bloc B, apart. 18. (6928)

VIND apartamente cu schimb de locuință. Str. Gh. Doja nr. 65. (6963)

VIND apartament ocupabil imediat, 2 camere, C. A. Vlăcu, bloc A-53, scara A, etaj 1, apart. 6 (str. Stupilor), lingă depozitul de mobilă. Zilnic între orele 17–20. (7051)

VIND autoturism Dacia 1100 Telefon 3.43.72, orele 19–21. (7038)

VIND picup stereo fără amplificatoare, boxe 2x20 W, radiocasetofon stereo Sharp GF 8181. Str. Unității nr. 19, apart. 8 (băile „Sănătatea”). (7058)

VIND rochie mireasă import 44–46. Telefon 1.46.88, după ora 17. (7072)

VIND recameră, cuptor aragaz cu 2 ochiuri și diverse obiecte casnice. Telefon 7.19.96. (7077)

VIND apartament 2 camere, bucatărie, cămară, str. G. Coșbuc nr. 57. Vizibil orele 17–20, telefon

Programul competițiilor sportive

Fotbal: în cadrul diviziei B, mișine la ora 11, pe stadionul U.T.A., partida U.T.A. — U.M. Timișoara.

În divizia C, astăzi la ora 16.30 pe stadionul C.F.R., derbiul local Rapid — C.F.R. Mișine la îneci, de la ora 11, meciul Victoria Ineu — Oțelul oraș Dr. P. Groza.

Rugby: Pe terenul Gloria, mișine de la ora 9.30, în cadrul diviziei B tineret, partida Gloria P.T.T. — Constructorul Alba Iulia. În deschidere, meciul de divizie scolară, Grupul școlar C.F.R. Arad — Liceul electrotehnic Baia Mare.

Volei: Mișine, de la ora 10, în sala polivalentă, partida de divizie scolară, C.S.S. Arad — C.S.S. Deva.

3.50.06. (7084)
VIND radiocasetofon Telefunken, nou, Calea Romanilor nr. 12, bloc C-2, scara B, apart. 14. (7116)

VIND motocicletă MZ 250, coloană 1, Str. Ștefăniță nr. 21, lingă spitalul de copii. (7089)

VIND motoră Simson, stare perfectă, plăcă de pateson vechi. Str. Griviță nr. 161, după ora 16. (7094)

VIND casă 3 camere dependințe sau schimb cu apartament bloc 2–3 camere, Str. Clujului nr. 84 Pirnevă. (7097)

VIND planșăcă și rochie mireasă import, Telefon 3.37.31, orele 17–18. (7100)

VIND motor barcă Vihor — 25 CP, nerodat. Telefon 1.21.18. (7101)

VIND căpușecă blană, bitou antic, tacmuri. Telefon 1.72.58, orele 15–17. (7107)

VIND autoturism Dacia 1300 și masină de tricotat Veritas 360 C. A. Vlăcu, bloc 2-B, scara A, apart. 60. (7108)

VIND dormitor francez. Informații: telefon 1.59.71. (7109)

VIND magnetofon stereo Tesla B-100. Telefon 1.21.60. (7110)

VIND autoturism Dacia 1300, perfectă stare, Str. T. Vladimirescu nr. 35, orele 16–19. (7112)

VIND urgent canapea pe colț, tip „Bulco”. Telefon 3.30.44, orele 21–22. (7115)

În baza Decretului Consiliului de Stat al Republicii Socialistă România privind stabilirea orăi oficiale de vară pe teritoriul patriei noastre, din 30 septembrie a.c. ora unu devine ora zero.

DE LA DIRECTIA REGIONALA C.F.R. BUCURESTI

Revenirea, de la 30 septembrie, la ora Europeană răsăritene nu modifica prevederile în viitoare ale mersului trenurilor de călători. Circulația trenurilor de călători se va efectua, în continuare, conform orarelor prevăzute în Mersul trenurilor, valabil de la 27 mai 1979 pînă la 31 mai 1980, care a fost difuzat publicului călător.

În conflict cu legătură

N-a găsit rosturile vieții...

Aviz amator

In urmă cu puțin rul nostru a publicat în legătură cu lansarea unor jocuri comise de Zeta din Arad, str. Școala 35. Aceasta, reamintind dreptă în cadrul unei manifestări populaș municipiul sător" al Uzinel electric sat de la nenumări diferite sume de bani, bul unor fizibili că să se condamne la un an închisoare. Cum începea oare păgăduarea cuvenită de neatenție unui cetățean, i-a sustras cauzul. Mai mulți oameni au observat-o și au dat-o pe măna miliției. La judecata a încercat să folosească vechea placă a promisiunilor deosebite, evident fără rezultat, fiind condamnată la un an închisoare. Poate acum va reflecta mai profund asupra adevăratelor rosturi ale vieții.

Un „deconstrucție” de... la

Ioan Ilca era șeful judecătorilor și nu s-a putut să îsi cștișă mulțumitorul de „cesătă”. În acum, i-a impus, la puțin timp, să facă tunjească cștișigurile la gale. Transportind cimentul în betoniera căment la lucruri, în drum și fără popas la locuința sa din Odvoș, către 3 minute de tigălău 3.000 kg ciment. Numai în momentul în care banii primiți și-a dat o lișă. Ce a urmat înghică! „deconstrucție” în valoare deosebită cu execuție de muncă. Sprijinării de mîntel.

MIRCEA DORU NICOLAE GRĂDIN

bucătărie, antren. b sonerie. Str. 7 Noapte, 42.

SCHIMB urgent fort. L. 2 camere, Mare, cu Arad, în hotelul „Ardealul”

SCHIMB apartament bloc, Cimpulung pentru similar An 1.87.85.

PRIMESC muncă îllătări în gazdă co 3.81.63.

Cu adincă durată de 30 se să împlinesc 6 săptămâni scumpul bunic, și undă ARDELEAN. Co septembrie, ora 1 cu. Família îndemnă.

Dulose și vîlătoarea SILVIU la căruri moarte luni. Comemorare la comunitate. Fam. Bot și Cte.

Familia împărțea la 100000 lei. I. înălțări 1979. Încetarea di care a fost TIANA. Născută în luna Septembrie, în

Familia împărțea la 100000 lei. I. înălțări 1979. Încetarea di care a fost TIANA. Născută în luna Septembrie, în

A venit toamna în podgorie!
Foto: GH. BOŞNEAG,
subredacția Lipova

VALORI ISTORICE ARĂDENE

Căminul muncitorilor

Printre clădirile declarate monument memorial și octroiate de lege se înscrise și căminul muncitorilor din Arad, care a constituit un centru de coordonare a luptei proletariatului arădean împotriva exploatarii sociale și naționale.

Construit în anul 1913 din fondurile puse la dispoziție de organizația politice și profesionale ale proletariatului, căminul muncitorilor arădeni a devenit repede un centru de educare revoluționară, culturală, ideologică a maselor de muncitori și, în mod deosebit, a tineretului muncitoresc. Aici au fost organizate conferințe pe teme politice, sociale, ideologice, s-au prezentat piese de teatru cu conținut progresist, s-au desfășurat auditii muzicale, s-au organizat expoziții și de artă, fie cu produse ale muncii celor din fabricile arădeni.

Căminul muncitorilor a constituit și locul unde au

fost pregătiți grevele, manifestările, demonstrațiile care urmăru să se desfășoare pe străzile Aradului pentru revendicări social-economice, politice și naționale.

La început, sediul al organizației locale al P.S.D. și al sindicatelor, căminul muncitorilor a devenit din 1921, în momentul creării P.C.R., sc-

diul organizației locale a acestuia, iar mai tîrziu al organizațiilor democratice conduse de P.C.R.

In 1929 organanele Siguranței burghezo-moșieresti au ocupat clădirea căminului și lîngă-o, iar conducătorii acestuia au fost arestați și judecați pentru activitatea lor revoluționară, pusă în slujba clasei muncitoare.

Prof. OTTO GREFFNER

Tezaurul de la Silindia

In sălile Muzeului județean care înfățișează civilizația dacică pe meleagurile arădene, vizitatorul este atras de frumusețea tezaurului monetar dacic de la Silindia. Moneda dacă apără pe teritoriul ţării noastre datorită puternicei dezvoltării economice și a intensificării schimbului de mărfuri, cind monedele străine (grecești și macedonene) nu mai puteau să satisfacă nevoile pieței interne. Astfel se ajunge la baterea de monede proprii, care, ca

și în cazul celor din tezaurul de la Silindia sunt imitații după modele macedonene, înfățișind pe avers pe Zeus iar pe revers un călăreț. Compus din 727 monede, tezaurul de la Silindia datează din secolele III-II I.e.n. cintărește aproape 11 kg argint pur. El subliniază însemnatatea istoriei Transilvaniei în istoria monetăriei dace și implicit existența unui puternic centru politic în zona arădeană.

Prof. E. DÖRNER

Natura județului în toponimia locală

Natura județului nostru, cu formele variate de relief, cu păduri, crânguri și poteni, cu plante și animale specifice, este bine ilustrată de denumirile proprii ale locurilor, care redau relațiile dintre societatea omenească de pe acesele străvechi meleaguri și mediul ei de viață. Topicul (nume de locuri) Zărand pare a fi unul din cele mai vechi din țară, sub această formă înținându-se doar în regiunea de origine a populațiilor indo-europene, iar topicile Moma și Drocea fac parte din țărilla de radicate dacice.

Topicile legate de pădure sunt deosebit de importante și interesante sub raportul transformării naturii de către societatea omenească. Dintre numele de medi amintim: Gorunet, Frâslăște, Buciumet, Ceră, Pădurlă, Dumbrava și numele generic de "codru" pentru partea de nord-vest a Munților Codru-Moma. Este interesantă denumirea de "dealul Bicului" (înălț. Prunișor-Cișmigiu) care provine de la apelativul de „bic” — pădure. Topicul de Lipova (și forma mai veche de „Lipa” înținând la Il-tea) își are originea în „lipa” — pădure de tei, iar Teiuș (deal la Gura Văii, vîrf la Iacobini)

Dintre topicile de origine traco-dacică amintim numele râurilor Maris (Mureș), Crisia (Criș), munțele Curcubăta (din Masivul Bihor), vîrful Curcubăta (la est de Sărata), dealurile cu denumirea de Guju (la Sârbi și Laz) și topicul Măgura foarte răspândit în Munții Zarandului.

Din cele arătate mai sus se desprinde ideea că fondul de denumiri proprii ale locurilor din județul nostru este deosebit de bogat și diversificat, iar studierea lui prezintă un interes științific deosebit, atestând populararea permanentă a meleagurilor arădene din cele mai vechi timpuri.

Prof. AUREL ARDELEAN

Din județ de pretutindeni

ANECDOCE

că: am mai văzut-o și în alte muzeu.

• Mommsen, cunoscutul istoric german de la sfîrșitul secolului al XIX-lea, era foarte distrat. Îșiând într-o zi să se plimbe, și-a pus pălăria cu spatele înainte. Cind menajera l-a atrăs atenția asupra acestui lucru, savantul l-a răspuns:

— Emma, de ce vorbești prostii, doar nu știi în ce direcție am să porneșc!

— Nu — răspunse Twain — dar am recunoscut-o numai de-

Stomatologia românească se afirmă

Specialiștii români au realizat o expoziție color a maxilarului și a dentilă. Această reușită a fost posibilă ca urmare a utilizării unei substanțe chimice numite „Luminofar” care transformă razele X, împreună cu filmul în ebuli. Avantajul radiografic color constă în evidențierea exactă a leziunilor osului maxilar și în eliminarea totală a pericolului iradiierilor cu rază X.

O altă reușită interesantă a stomatologiei românești o constituie electronografia dentală. Cu ajutorul acestui procedeu pot fi depistate precoce decalcificările osoase dentare la copiii și, ca urmare, aplicarea la timp a tratamentelor necesare.

O expoziție de frumusețe, gingășie și bucurii — așa poate fi numită expoziția permanentă a întreprinderii „Arădeanca” intitulată: „În lumea păpușilor și jucărilor”. La sutele de păpuși și figurine produse de-a lungul anilor, „Anul Internațional al copilului” a adăugat, pentru bucuria celor mici, încă opt modele de păpuși și 13 de figurine dintre care se remarcă Anda cu plinsu-i drăguță și Cora cu risu-i cristalin. Actualmente colectivul întreprinderii produce și livrăză, atât în țară cât și peste hotare, 90 modele de păpuși, peste 100 de figurine și 10 de mingi. În clîșeu, aspect din expoziție.

Foto: M. CANCIU

DIN LUMEA ȘTIINȚEI

PEȘTELE LASER

Cu ocazia unor explorări oceanografice recente, ihtiologii au capturat un „pește reflector” în greutate de 600 kg. Pe corpul acestuia au fost observate niște orificii acoperite cu un fel de pleoape, prin care peștele emite radiații atât de intensive, încât producea arsuri pe pielea oamenilor. Se presupune că aceste radiații se bazează pe efectul laserului. Dacă cercetările ulterioare vor confirma această descoperire, vom avea o nouă dovadă că natura a fost de multe ori premergătoare inventiilor omenești, că universul terestru mai ascunde încă multe taine.

CHIBRITURILE

Au apărut cu numai 150 de ani în urmă. Înaintea lor, pentru aprinderea focului, erau folosite cremenea și amarul. Primele „chibrituri” erau compuse dintr-un tub metalic conținând acid sulfuric, însoțit de o legătură cu bătușoare unește cu o parte din sulf și clorat de potasiu. În anul 1825 Charles Savria, un copil de 13 ani, a avut ideea de a adăuga în virful bătușoarelor și fosfor, reușind să le oprindă astfel de orice obiect, printre scurtă fricare. De aici și trag obisnia chibriturile opărute în 1830, „inventate” de Roemer și Preshel.

POMICULTURA

Pomicultura datează din cele mai vechi timpuri. În Persia era

considerată o ocupație demnă de regi. În Evul Mediu pomicultori se bucurau de o largă apreciere în orașele europene, fiind iuți drept „persone de bază”. Prințul August al Saxoniei a emis în anul 1636 o lege prin care obliga fiecare perche de tineri căsători să sădească un pom fructifer. În zilele noastre o serie de tări sint renomate pentru pomicultură: Franța, pentru mere și peri, S.U.A. și statele bazinului mediteranean al Europei pentru citrice și măslini, România, Ungaria și R.S.S. Moldovenească pentru pruni etc.

VACA ARTIFICIALĂ

In anul 1965, în laboratorul de fizică a macropolimerilor din Moscova s-a produs primele alimente sintetice: icrele negre, folosindu-se ca materie primă petroliul, cărbunii și gazele naturale. Paralel cu acesta, în SUA a apărut carne artificială care este la fel de gustoasă și hrănitoare ca cea naturală. Ulterior, a fost realizată și o „vacă artificială” care produce lăptă prof, ulei vegetal, hidrati de carbon și chiar fibre celulozice, având un răndament de 10 ori mai mare decât cel natural. Ea este „alimentată” cu diferite vegetale (fiind mult mai puțin măturoasă decât o boala adeverătoare), folosind totă hrana sărăcă și mai elimină îngrășăminte organice.

MIHAIL GANESCU

Fără complicații

ORIZONTAL: 1) Asterne linistea. 2) Un tip de unitate. 3) Făcută ochiuri... de apă — Trec alene. 4) Dă în gropi. 5) Emanării — Tine de cald — Cine servește cina? 6) Ultimele verificări — Amator de dulciuri. 8) Pâmintul săjăduinței în altă ipozită — Niciodată nici mai puțin. 9) Produs final, într-o transformare de durată. 10) Precede o săltură — Obisnușii cu greul.

VERTICAL: 1) Vreme indelungată (fem. pl.). 2) Cadru de familie — Te face să intri temporar în pielea altuia. 3) Etajare pontifică — Dă tonul. 4) Tarilă scăzută — Iți sare în ochi (fig.). 5) Număr de revistă. 6) Spărgător de nuci (scrl.) — Protecție capilară. 7) Dragoste, poveste veche — Mic, dar cu forță. 8) Oprește treccerea — Eșecul estetic (fem. pl.). 9) Ajutor... de bucătar — Fereastră adincuilor. 10) Sol — Iaști la mijloc.

Incrucișare VIOREL NOGHY.
Definiri PETRE VESA,
cercul rebusist „Archim” Arad

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	I	T	T	I					
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

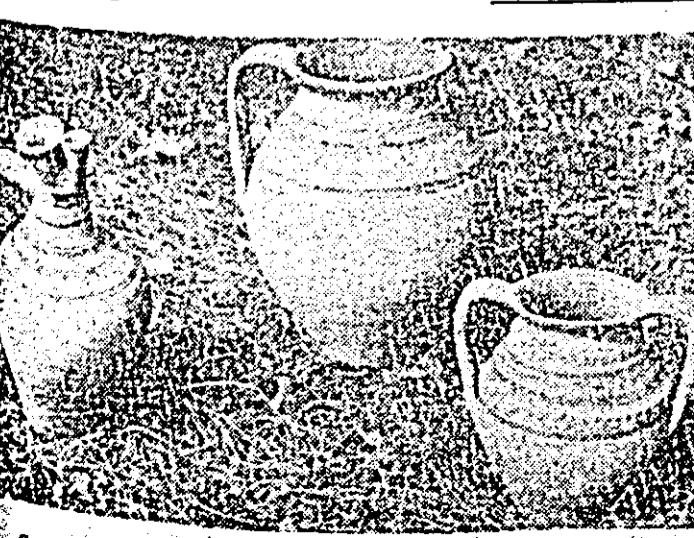

Foto: S. BRAD

Pentru
cei mici
Rama
cu ghicitori

In curtea
lui Petrușor
e o groapă
cu Izvor.
Și Setila
de s-adăpă
groapa
tot mai fine
apă!

(răspuns)

Două stele
mititice
îs sub cerul
înunții mele
culegind
lumină-n ele!

(răspuns)

VITALIE MUNTEANU

ACTUALITATEA INTERNATIONALA

Președintele Consiliului de Miniștri al Italiei a primit delegația parlamentară română

ROMA 28 (Agerpres). — Delegația parlamentară română, condusă de președintele Marii Adunări Naționale, Nicolae Gheorghe, a fost primită de președintele Consiliului de Miniștri al Italiei, Francesco Cossiga.

In timpul conveserilor, desfășurate într-o atmosferă cordială, președintele italian a dat o înaltă apreciere personalității președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, activitatea sa neobosită consecrată pașii, desinderări și prieteniei între popoare, al cauzelor securității și cooperării în Europa și în întreaga lume.

Reuniunea ministrilor de externe ai țărilor membre ale „Grupului celor 77“

NATIUNILE UNITE. — Trimitul special Agerpres transmite: La sediul Națiunilor Unite din New York se desfășoară lucrările celei de-a treia reuniuni a ministrilor de externe ai țărilor membre ale „Grupului celor 77“, din care face parte și România. Pe agenda reunirii figurează o serie de probleme importante privind evaluarea situației economice mondiale și a dialogului economic nord-sud, precum și pregă-

tirea și adoptarea unei declarații a ministrilor de externe ai țărilor membre ale „Grupului celor 77“, care urmează să fie difuzate la actuala sesiune a Adunării Generale. De asemenea, una din problemele majore aflate în atenția participanților o constituie pregătirea sesiunii speciale din 1980 a Adunării Generale a ONU consacrată noilor ordini economice mondiale.

Damasc: Congresul Confederației internaționale a sindicatelor arabe

DAMASC 28 (Agerpres). — La Damasc a avut loc cel de-al VII-lea Congres al Confederației Internaționale a Sindicatelor Arabe — CISIA, la care au participat centrale sindicale arabe affiliate, precum și reprezentanți ai unor organizații sindicale din alte țări. Din partea sindicatelor române a participat și delegația condusă de tovarășa Cornelia Filipăș, secretar al Consiliului Central al UCSR, care a transmis congresului un mesaj de salut, exprimând poziția consecventă promovată de România, de președintele Nicolae Ceaușescu privind soluționarea crizei din Orientul Mijlociu, respectarea drepturilor legitime ale poporului palestinian, inclusiv a dreptului la constituirea unui stat propriu. Independent, pentru întărirea unei pace globale trai-

nice și juste în această regiune. Totodată, mesajul a exprimat sentimentele de prietenie și solidaritate ce legă oamenii muncii și sindicatelor din țara noastră de clasa muncitoare arabă și organizațiile ei sindicale.

Un apel pentru economisirea energiei

NAIROBI, 28 (Agerpres). — În cadrul unei conferințe de presă organizată la Nairobi, Mostafa Tolba, directorul executiv al Programului ONU pentru mediul înconjurător, a lansat un apel pentru intensificarea eforturilor tuturor statelor vizînd dezvoltarea surselor energetice alternative și economisirea de energie. El a arătat, în acest sens, că statele in-

Pe scurt

IN CAPITALA KENYEI a avut loc deschiderea oficială a Tîrgului Internațional Nairobi — 1979, la care expune și România. De o înaltă apreciere se bucură, în special, autoturismele de teren „Aro“, tractoarele și produsele chimice românești.

PREȘEDINTELE JIMMY CARTER a sunnat, vineri, textul legislației privind aplicarea Tratatelor asupra Canalului Panama, aprobată, în zilele precedente, de Senat și Camera Reprezentanților.

Această legislație va intra în vigoare la 1 octombrie.

LA ALEXANDRIA s-a închelat, joi, cea de-a VI-a rundă a negocierilor tripartite egipcio-israelian-americane, consacrate problemelor autonomiei palestinienilor din Cisjordania și Gaza.

Comitetul ministerial va lăsa în viață o nouă subliniere, a necesității unei asistențe susținute pe care statele industrializate trebuie să o acorde celor în curs de dezvoltare, pentru facilitarea unui proces real al tuturor țărilor.

DEZBATERILE din cadrul conferinței ministrilor de finanțe ai Commonwealth-ului, care se desfășoară în capitala malteză, La Valletta, au prilejuit o nouă subliniere, a necesității unei asistențe susținute pe care statele industrializate trebuie să o acorde celor în curs de dezvoltare, pentru facilitarea unui proces real al tuturor țărilor.

MINISTRUL NICARAGUAN AL MUNCHII, Virgilio Godoy, aflat în vizită în Columbia, a anunțat că guvernul său va cere extrădarea fostului președinte Anastasio Somoza „din orice țară să ară“.

SITUATIA BALANTEI COMERCIALE a Statelor Unite a cunoscut o deteriorare în luna august, deficitul înregistrat fiind de 2,35 miliarde dolari (față de 1,1 miliarde în iulie a.c.).

Un apel pentru economisirea energiei

dustrializare consumă în prezent de 20 de ori mai multă energie electrică pe locutor decât țările sărate și că, în consecință, se impun din partea primelor reale și eficiente măsuri de economisire.

Vorbitorul a precizat că nici una din sursele posibile de energie nu este capabilă să soluționeze ca singură problema asigurării necesarului energetic al unei țări.

• Metroul din New York devine tot mai periculos pentru viața pasagerilor. În vagoane și în stații metrou, numărul fatușilor și al crimelor crește neliniștit, iar în ultimul timp s-a înmulțit și numărul incendiilor declanșate în metroul. Numal în cursul acestui an au fost înregistrate 516 de incendii în metrouurile newyorkere.

• Rezervele de ape termale ale Ungariei se ridică — potrivit aprecierilor oficiale — la 500 miliarde metri cubi. Prin folosirea acestor surse de energie pentru încălzirea — serelor, fermelor de creștere a animalelor și uscătorilor, se economisesc anual 50 000 tone de combustibil lichid.

COLEGIUL DE REDACTIE: Crâciun Bonta (redactor șef), Dorel Zaharia (redactor șef adjuncții), Ioan Bogdan, Mircea Dorgan, Aurel Horașan, Terentie Petruțiu, Romulus Popescu, Maria Rosenfeld.

REDACTIA SI ADMINISTRATIA: Arad: 8-dul Republicii nr. 81 Telefoane: 1.33.02; administrativ și publicitate 1.28.34 Nr. 40 107

Incepînd de luni, 1 octombrie 1979

unitățile comerciale alimentare, nealimentare și alimentație publică, vor funcționa în baza noilor orare de toamnă—iarnă, care vor fi afișate la care unitate.

Pentru buna aprovizionare a populației

toate unitățile comerciale alimentare și nealimentare din municipiul Arad și orașele din jude-

VOR FI DESCHISE DUMINICĂ, 30 SEPTEMBRIE 1979.

Unitățile alimentare de la ora 7 pînă la ora 14

Unitățile nealimentare de la ora 8 pînă la ora 17

Combinatul de îngrășămînt chimică

încadrează urgent muncitorii necalificați (bărbați și femei) pentru a fi detașați la „CHIMPEX“ Constanța docheri. Să nu aibă antecedente penale.

Informații suplimentare la serviciul pentru telefon 3.31.36, interior 148.

Universitatea cultural-științifică

face înscrieri la următoarele cursuri pentru de invățămînt 1979—1980:

CURSURI TEHNICO-APLICATIVE:

— radiotehnică, televiziune, artă fotografică

CURSURI DE PERFECTIONARE PROFESSIONALA:

— calculatoare electronice, desen tehnic, grafie, contabilitate, ghizi interpreți, cursuri cadre didactice înscrise la grad.

CURSURI DE PREGĂTIRE PENTRU ADERICA IN INVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR:

— matematică, fizică, chimie, biologie, istorie, anatomie, economie politică, geografie

CURSURI DE LIMBI STRÂINE:

— franceză, engleză, rusă, germană, italiană, spaniolă.

Înscrierile pentru cursuri se fac la Universitatea din B-dul Republicii nr. 1, etaj I, zilnic, între orele 10—13 și 18—20, bătăi între orele 10—13.

Informații suplimentare la telefon 1.650

vista social-politică TV. 18.50 1001 da seri. 19 Telejurnal. 19.20 Îndeplinim programul partidului. 19.45 Melodii populare. 20 Scără de teatru: „Cărăușul Henschel“ de Gethart Hauptmann 21.35 Telesjurnal.

Miercuri, 3 octombrie
15 Fotbal: Steaua — Young Boys Berna în „Cupa Cupelor“ și Universitatea Craiova — Wiener Sport Klub în „Cupa UEFA“. Transmișii directe alternative de la București și Craiova. 16.50 Pe cărările toamnei. 17.15 Correspondenți județeni transmit... 17.30 Oaspeți ai scenelor noastre. 17.55 Atenție la... neatenție. 18.30 Consilierei telespectatorul. 18.50 1001 de seri. 19 Telejurnal. 19.20 Nol, femelă! 19.50 Telegimnastică. Ciclul: „Dosarele ecranului“. „Vinătorul de conștiințe“. Premieră pe tără. Produsele a studiorilor americană. 21.35 Telesjurnal.

Joi, 4 octombrie
9 Telescoala. 10 Film serial „Calvarul“ reluarea episodului 15. 10.50 Telex. 16 Telex. 16.05 Fotbal: AEK Atena — FC Arges. meci return în „Cupa Campionilor Europei“. Rezumat primit de la Atena. 17 Vlașa culturală. Seară

televizui din RD Erfurt — un oraș din sforțări. 18.20 Parada florilor. 18.50 1001 de serii. 19.30 Ora 20.20 Seară televiziunii Germană. Film artistică. Premieră pe telesjurnal.

Vineri, 5 octombrie
16 Telex. 16.05 Emisiune în limba germană. La volan. 18.50 1001 de serii. 19.30 Telesjurnal. 19.20 Echipa murdară. 20.15 Estrada muzicală. 20.45 Prezitor. 21.15 Colecția de desene și pășune. 21.35 Telescoala.

Sâmbătă, 6 octombrie
8.30 Telescoala. 11.15 Telescoala. 12.15 Telescoala. 13 De la la. 17.50 Clubul literaturii. Săptămâna poliției internaționale. 18.50 19 Telejurnal. 19.20 programul partidului encyclopædia. 20.10 Dallas. 21 Varietăți de la 1. 21.35 Telesjurnal.

Simbătă, 6 octombrie 2010. 8.30 Telescoala. 11.15 Telescoala. 12.15 Telescoala. 13 De la la. 17.50 Clubul literaturii. Săptămâna poliției internaționale. 18.50 19 Telejurnal. 19.20 programul partidului encyclopædia. 20.10 Dallas. 21 Varietăți de la 1. 21.35 Telesjurnal.